

Az Európai Védelmi Unió küszöbén? – A kis lépések politikája

2017. június elején az Európai Bizottság elfogadta az Európai Védelmi Alap (*European Defense Fund – EDF*) létrehozásáról szóló javaslatot, az Európai Tanács pedig döntött a Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (*Military Planning and Conduct Capability – MPCC*) kialakításáról, valamint a koordinált éves védelmi szemle (*Coordinated Annual Review on Defence – CARD*) lefolytatásáról a tagállamokban. A sajtóban csak kis visszhangot kapott e három – „technikai jellegű” – szakpolitikai döntés az EU közös biztonság- és védelempolitikájának megerősítéséről, jelentőségük azonban perspektivikusan nagyobb lehet annál, mint ami egyelőre látszik. Az EDF ugyanis a tagállamok közös védelmi kutatás-fejlesztési tevékenységét kívánja pénzügyileg ösztönözni, az MPCC az EU saját katonai műveleti tervezési képességének kezdetleges magját, a CARD pedig az uniós szinten összehangolt katonai képességfejlesztés védelmi tervezési képességének alapjait jelenti.

E kis lépések ahhoz viszik közelebb az Európai Uniót, hogy kellő politikai akarat megléte esetén a tagállamok elmélyítsék a 2009 óta már létező állandó strukturált együttműködést (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*), aminek keretében az unió önálló szereplőként is képes lenne katonai műveletek megtervezésére és végrehajtására, valamint az ehhez szükséges katonai képességek kialakítására. Azaz kezdenek testet öltetni az EU stratégiai autonómiáját, önálló katonai cselekvőképességét biztosítani képes eszközök, a közös képességfejlesztés, a közös védelmi tervezés, valamint a közös műveleti tervezés és parancsnokság elemei.

Mindez abba a folyamatba illeszkedik, ami 2016-ban az EU Globális Külügyi Stratégia elfogadásával és a nem várt Brexittel nemcsak lépéskényszerbe hozta az uniót, hanem az EU belső intézményi reformjának igényéhez és a többsebességű unió – intézményesült vagy csak de facto – kialakulásához kapcsolódóan a magállamok körében elvezethet az integráció mélyítéséhez és az Európai Védelmi Unió létrehozásához.

Az intézményesült Európai Védelmi Unió így is még csak hosszú távú terv és csupán a tagállamok egy része számára elfogadható politikai koncepció, amelynek létrehozásához számos előfeltételnek kell teljesülnie. Alapvető kérdés lesz az is, hogy az Egyesült Királyság kiválásával az EU közös biztonság- és védelempolitikája mennyiben kerül német dominancia alá, illetve milyen egyensúly alakul ki a német–francia nagyhatalmi tengely mentén. A német–francia együttműködés nemcsak azért meghatározó, mert a politikai hajtóerőt a nagyhatalmak biztosítják, hanem azért is, mert míg a németek elsősorban kontinentális, addig a franciák inkább expedíciós ambíciókat fogalmaznak meg védelempolitikájukban, azaz támogatásuk és részvételük az EU számára rendelkezésre álló katonai képességek mellett az unió cselekvési képességének (földrajzi) határait is kijelölhetik. A mostani kis lépések tehát megteremthetik az európai stratégiai autonómia alapelemeit, ám ennek legfontosabb feltétele továbbra is a politikai együttműködés képességének fennmaradása.